

СЛОВО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ

Фахове загальнодержавне науково-практичне
та науково-методичне юридичне видання

ISSN 2707-6849

DOI 10.37566/2707-6849-2025-2(51)

№ 2 (51) 2025

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ОНИЩУК Микола Васильович, ректор Національної школи суддів України, член робочої групи з питань розвитку законодавства про організацію судової влади та здійснення правосуддя Комісії з питань правової реформи, д. ю. н., заслужений юрист України, **шеф-редактор журналу (Україна)**

ВОЛОШИН Юрій Олексійович, декан факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету, д. ю. н., професор, заслужений юрист України, **голова Редакційної колегії (Україна)**

БАТЛЕР Вільям Еліот, професор Школи права Університету штату Пенсильванія, професор порівняльного права Університетського коледжу Лондона, закордонний член Національної академії наук України та Національної академії правових наук України (*США*)

БАХМАЙЕР ВІНТЕР Лорена, професор кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету університету Комплутенсе (*Королівство Іспанія*)

БЕЛЯНЕВИЧ Олена Анатоліївна, професор кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), д. ю. н., професор (*Україна*)

БЕРЗІН Павло Сергійович, професор кафедри кримінально-правової політики та кримінального права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д. ю. н., професор (*Україна*)

БЕРНАЗЮК Ян Олександрович, суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, д. ю. н., професор, заслужений юрист України (*Україна*)

БОБРОВНИК Світлана Василівна, професор кафедри теорії та історії права та держави Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д. ю. н., професор (*Україна*)

БУРИБАЄВ Ермек Абільтаєвич, проректор з дослідницької діяльності Казахського національного педагогічного університету імені Абая, д. ю. н., професор (*Республіка Казахстан*)

ГЕТМАНЦЕВ Данило Олександрович, народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, професор кафедри фінансового права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), президент Асоціації податкових радників, член Європейської асоціації податкових професорів, д. ю. н., професор (*Україна*)

ГОРОДОВЕНКО Віктор Валентинович, суддя Конституційного Суду України, представник України в Консультативній раді європейських суддів при Комітеті Міністрів Ради Європи, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), д. ю. н., професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений юрист України (*Україна*)

ГРИЩУК Оксана Вікторівна, суддя Конституційного Суду України, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), д. ю. н., професор (*Україна*)

ГРИНЮК Володимир Олексійович, професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д. ю. н., доцент (*Україна*)

ІЛЬКОВ Василь Васильович, суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), д. ю. н., професор, LL.M. (*Україна*)

КАТЕРИНЧУК Катерина Володимирівна, завідувач кафедри публічного і приватного права Навчально-наукового гуманітарного інституту Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), д. ю. н., доцент (*Україна*)

КОВАЛЬСЬКИЙ Віктор Семенович, президент видавничої організації Юрінком Прес, шеф-редактор загальнонаціональної правової газети "Юридичний вісник України", д. ю. н., професор (*Україна*)

КОПИЛЕНКО Олександр Любимович, народний депутат України, дійсний член (академік) Національної академії наук України та Національної академії правових наук України, д. ю. н., професор, заслужений юрист України (*Україна*)

КОСТИЦЬКИЙ Василь Васильович, дійсний член (академік) Національної академії правових наук України, д. ю. н., професор, заслужений юрист України (Україна)

КОСТРУБА Анатолій Володимирович, професор кафедри цивільного права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, д. ю. н., професор (Україна)

КРАВЕЦЬ Ірина Мирославівна, доцент кафедри економічного права та економічного судочинства Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, к. ю. н., доцент (Україна)

КРАВЧУК Володимир Миколайович, суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, член Ради суддів України, д. ю. н., професор (Україна)

КУХАРЕВ Олександр Євгенович, професор кафедри цивільного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), д. ю. н., професор (Україна)

ЛЕВЧЕНКО Катерина Борисівна, Урядова уповноважена з питань гендерної політики, д. ю. н., професор (Україна)

МАЙДАНИК Роман Андрійович, професор кафедри цивільного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Національної академії правових наук України, д. ю. н., професор (Україна)

МАХІНЧУК Віталій Миколайович, заступник директора з наукової роботи Інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, д. ю. н., професор, заслужений юрист України (Україна)

МЕЛЬНИК Роман Сергійович, професор Вищої школи права Університету КАЗГЮУ імені М. С. Нарікбаєва, д. ю. н., професор (Казахстан)

МЕЛЬНИЧУК Ольга Федорівна, завідувач кафедри публічно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, д. ю. н., професор (Україна)

МІЛІЄНКО Олена Анатоліївна, начальник (директор) відділу «Навчальний центр підготовки працівників апаратів судів» Національної школи суддів України, д. ю. н. (Україна)

МУЗИКА-СТЕФАНЧУК Оксана Анатоліївна, завідувач кафедри фінансового права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д. ю. н., професор (Україна)

НУСБЕРГЕР Ангеліка, директор Інституту східноєвропейського права Кельнського університету, д. ю. н., професор (Німеччина)

РАДЗИВІЛЮК Валерія Вікторівна, професор кафедри економічного права та економічного судочинства Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д. ю. н., професор (Україна)

САВЧИН Михайло Васильович, директор Науково-дослідного інституту порівняльного публічного права та міжнародного права Ужгородського національного університету, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), д. ю. н., професор (Україна)

СМОКОВИЧ Михайло Іванович, голова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, д. ю. н., професор, заслужений юрист України (Україна)

ТВАРОНАВІЧІЄН Агне, професор Інституту публічного права та керівник лабораторії медіації та сталого вирішення спорів (Литовська Республіка)

ФУЛЕЙ Тетяна Іванівна, начальник відділу Національної школи суддів України, к. ю. н., заслужений юрист України (Україна)

ЦУРКАН Михайло Іванович, директор тестологічного центру Національної школи суддів України, суддя Вищого адміністративного суду України у відставці, к. ю. н., заслужений юрист України (Україна)

ШАМРАЙ Оксана Василівна, заступник начальника відділу Національної школи суддів України, к. ю. н., відповідальний секретар Редакційної колегії (Україна)

ШУКЛІНА Наталія Георгіївна, проректор з науково-дослідної та науково-методичної роботи Національної школи суддів України, к. ю. н., професор, заслужений юрист України (Україна)

ЮРОВСЬКА Галина Валентинівна, суддя Конституційного Суду України, тренер Національної школи суддів України (за сумісництвом), к. ю. н., заслужений юрист України (Україна)

ЗМІСТ

ПРОВІДНА СТАТТЯ НОМЕРА

Василь ІЛЬКОВ

Онлайн-медіація: міжнародні моделі та перспективи
для правосуддя в Україні 6

ПРАВА ЛЮДИНИ

Оксана МАЗУР

Право на доступ до суду як один з аспектів права на справедливий суд,
гарантований ст. 6 Конвенції про захист прав людини
і основоположних свобод 16

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Ольга БРИНЗАНСЬКА

Політика Міжнародного кримінального суду
щодо екологічних злочинів на сучасному етапі 26

Дар'я БУЛГАКОВА

Заборонена практика компанії Clearview AI, Inc.
щодо розпізнавання фотозображень облич онлайн 35

ОРГАНІЗАЦІЯ СУДОЧИНСТВА

Ольга БАЛАЦЬКА

Узгодженість практики Суду справедливості Європейського Союзу
та національних судів у контексті доктрини верховенства права 51

Олеся КОЗАКЕВИЧ

Правові виклики сучасності: чи зможе штучний інтелект замінити суддю..... 63

Марк БЕЛКІН, Леонід БЕЛКІН

До питання можливості застосування правового інституту розстрочення,
відстрочення, звільнення від сплати судового збору або зменшення його
розміру до юридичної особи в господарських,
цивільних та адміністративних справах..... 70

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО

Олександр СИТНИКОВ

Від скарги до позовної заяви: історико-правовий аналіз запровадження
та розвитку позовної форми звернення до суду
в адміністративному судочинстві України 83

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО**Олег ПЕЧЕНИЙ**

Проблеми застосування обов'язкової частки у спадщині:
динаміка законодавства і судової практики 96

Яна ОДОВІЧЕНА

Згода на обробку персональних даних та порядок її отримання 105

Валерія БОГДАНОВА

Підстави звільнення від договірної відповідальності:
практичний аспект..... 114

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС**Світлана ФУРСА, Євген ФУРСА**

Конструктивно-критичний аналіз підготовчого провадження
в цивільному судочинстві 123

ФІНАНСОВЕ, БАНКІВСЬКЕ ПРАВО**Олег РЕЗНІК, Алла РУБАНЕНКО**

Ефективність фінансового моніторингу в контексті забезпечення
національної безпеки держави: поняття та основні критерії 135

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО**Зоя ЗАГИНЕЙ-ЗАБОЛОТЕНКО**

Визначення форми співучасті під час кваліфікації воєнних злочинів:
основні підходи судової практики (на прикладі «Ягіднянського кейсу») 147

Марія КРАСІЙ

Кримінально-правова політика ЄС у сфері боротьби з тероризмом 159

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**Михайло ГУЦАЛЮК**

Імплементація європейських стандартів у боротьбі з кіберзлочинністю:
проблеми правового регулювання електронних доказів в Україні 167

Станіслав ШЕПТУХОВСЬКИЙ

Підслідність в умовах множинності кримінальних правопорушень 177

НОВИНИ 188

УДК 342.1

DOI 10.37566/2707-6849-2025-2(51)-10

Яна ОДОВІЧЕНА,
доцент кафедри приватного права
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича,
кандидат юридичних наук
ORCID: 0000-0002-4529-9734

ЗГОДА НА ОБРОБКУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ОТРИМАННЯ

Вступ. Активний розвиток технічного процесу, соціальних мереж, електронної комерції створив багато можливостей для збору та обробки персональних даних фізичних осіб. Їх використання стає дедалі більш багатограним у різних сферах життя людини, від звичайної купівлі через Інтернет до реалізації соціальних проєктів і вибору стратегій бізнесу. Проте іноді персональні дані особи стають інструментом для порушення прав і свобод людини, у тому числі права на приватне життя. Часто можна спостерігати як персональні дані використовуються третіми особами в різних видах фінансового шахрайства. Саме тому одним із пріоритетних напрямів діяльності держави є захист таких даних і забезпечення прозорості при їх збиранні, використанні та обробці.

Крім того, створення ефективної системи захисту персональних даних є одним із міжнародних зобов'язань України, у тому числі в контексті європейської інтеграції. Зокрема, від виконання цього зобов'язання значною мірою залежать реалізація євроінтеграційних прагнень української держави.

Проте, окрім забезпечення механізму захисту персональних даних державою, важливим є розуміння особою важливості безпосереднього захисту своїх даних. Як свідчить практика, громадяни часто схильні ігнорувати питання, пов'язані із захистом їхніх персональних відомостей, частково через недостатнє розуміння норм законодавства. Тому важливим є інформування осіб про можливі негативні наслідки розповсюдження своїх особистих даних.

Питання захисту персональних даних працівників досліджували такі вчені, як В. Брижко, С. Венедіктов, О. Конопельцева, К. Мельник, О. Рим, О. Середа, Г. Чанишева, Р. Чанишев, А. Чернобай, О. Ярошенко та ін.

Постановка завдання. Стаття присвячена дослідженню значення та порядку надання суб'єктами згоди на використання їхніх персональних даних, а також впливу наданої згоди на ефективність захисту персональних даних.

Результати дослідження. Стаття 11 Закону України «Про захист персональних даних» визначає підстави для обробки персональних даних. Першою з підстав закон називає «згоду суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних».

Відповідно до ст. 2 Закону згода суб'єкта персональних даних – це добровільне волевиявлення фізичної особи (за умови її поінформованості) щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, висловлене у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди [1].

Згідно з роз'ясненням до Типового порядку обробки персональних даних під інформованою згодою на обробку персональних даних варто розуміти добровільне, компетентне прийняття особою рішення про обробку її персональних даних, яке ґрунтується на одержанні нею повної, об'єктивної і всебічної інформації стосовно майбутньої обробки персональних даних [2].

Визначення поняття згоди (consent) міститься також у Регламенті із захисту персональних даних (далі – GDPR) у параграфі 11 ст. 4. Так, згода – це будь-яким способом вільно надана, конкретна, поінформована та однозначна вказівка на бажання суб'єкта даних, за яким він або вона, за допомогою заяви або чіткої позитивної дії, виражають згоду на обробку персональних даних, пов'язаних з ним або з нею [3].

Подібне визначення наводиться в проєкті Закону України «Про захист персональних даних», згода на обробку персональних даних (згода) – будь-яке вільне, чітке, інформоване та однозначне волевиявлення суб'єкта персональних даних, виражене у формі заяви та/або чіткої стверджувальної дії, яким він дозволяє обробку своїх персональних даних [4].

Як бачимо, наведені вище визначення поняття «згоди» є подібними та мають однакові ключові ознаки. Проте отримання згоди – це складний і неоднозначний процес, що передбачає не лише порядок отримання згоди, як такої, а й управління даними, які будуть отримані внаслідок такої згоди, їх обробку, видалення, за потреби, чи надання даних контролюючим органам.

Згоду на обробку персональних даних можна розглядати як принцип, що своєю чергою робить акцент на добровільний та інформований характер дозволу на обробку даних. Згода суб'єкта даних визначає підставу для легальної обробки персональних даних, забезпечуючи гармонію між правами громадян та інтересами організацій. Завдяки цьому принципу суб'єкти даних можуть визначати, які дані вони надають та як вони можуть бути використані, що важливо для збереження їхньої конфіденційності та контролю над власною інформацією [5, с. 180].

При наданні згоди на обробку персональних даних потрібно звертати увагу на її форму. Закон України «Про захист персональних даних» зазначає, що згода на обробку персональних даних може бути висловлена в письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про її надання [1].

Тобто згода може бути надана шляхом фактичного підписання звичайним чи електронним підписом документа «Згода на обробку персональних даних» або шляхом проставлення відмітки у відповідній клітинці на вебсайті отримувача даних чи відповіді на електронний запит (лист), яким особа підтверджує свою згоду через зазначення свого імені та проставлення «надаю згоду».

Деяко більший перелік форм вираження згоди наведений у проєкті Закону України «Про захист персональних даних», зокрема, може бути надана:

- 1) у письмовій формі (заяви, анкети, заповнення бланку тощо), у тому числі поданої електронними засобами;
- 2) в електронній формі під час відвідування вебсайту або користування електронною інформаційною системою, шляхом заповнення передбаченої інтерфейсом форми, проставлення у відповідному полі відмітки (позначки);
- 3) шляхом обрання відповідних технічних налаштувань в інтерфейсі вебсайту, операційній системі, програмному забезпеченні чи мобільному додатку, які передбачають обробку персональних даних, за умови, що суб'єкт персональних даних попередньо повідомлений, що такі дії призведуть до обробки його персональних даних;
- 4) через іншу ствердну дію чи поведінку, яка однозначно вказує на те, що суб'єкт персональних даних у конкретному випадку згоден на подальшу обробку його персональних даних [4].

Для прикладу, постанова Вінницького апеляційного суду за позовом 14 осіб до АТ «Укрпошта» про те, що при наданні послуг відповідач самовільно обробляє їхні персональні дані, самовільно вносить у розрахункові квитанції повідомлення про надання ними згоди на обробку персональних даних, примушує називати номер мобільного телефону для здійснення відправлення листа, посилки чи бандеролі тощо, мотивуючи це вимогою автоматизованої комп'ютерної програми.

Суд вважає, що позивачами не доведено, що їхні персональні дані при наданні послуг відповідачем були отримані самовільно й незаконно, тому що, здійснюючи оплату наданих послуг поштового зв'язку, вказавши свої паспортні дані, адресу, надавши розрахункові книжки з плати комунальних послуг, у яких міститься конкретна інформація про особу, тощо, позивачі надали згоду на обробку своїх персональних даних – у формі, що дає змогу зробити про це висновок [6].

В якій би формі не була надана згода суб'єктом персональних даних на їх обробку, вона повинна відповідати таким вимогам: бути добровільною (вільно наданою); конкретною; інформованою; однозначною.

Проаналізуємо детальніше кожну з вимог. *Добровільність* наданої згоди на обробку персональних даних означає, що суб'єкт персональних даних добровільно, без будь-якого примусу чи тиску, надає свою згоду на збір, обробку та зберігання

своїх персональних даних. Важливо, щоб ця згода була усвідомленою, тобто особа повинна мати повну інформацію про те, які дані збираються, з якою метою, хто їх оброблятиме та як довго вони зберігатимуться.

Роз'яснення до Типового порядку обробки персональних даних рекомендує, щоб зробити свідомий вибір – давати чи не давати згоду на обробку персональних даних – особа до надання згоди повинна мати відповіді на такі запитання:

- Хто оброблятиме її персональні дані? (Назва володільця персональних даних, його адреса, контактні телефони тощо);

- З якою метою оброблятимуться персональні дані? (Мета має бути сформульована чітко та зрозуміло);

- Які персональні дані будуть оброблятися? (Конкретний вичерпний перелік персональних даних особи, який планується обробляти);

- Які дії з персональними даними передбачатиме їх обробка? (Збір, зберігання, передача, оприлюднення, знеособлення тощо);

- Хто є розпорядником персональних даних? Які права і повноваження розпорядника щодо обробки персональних даних?

- Кому можуть бути передані персональні дані? З якою метою? На яких підставах?

- Скільки часу персональні дані зберігатимуться у володільця?

- На яких умовах особа може відкликати згоду на обробку персональних даних та які наслідки такої дії? [2].

Проте часто відбувається так, що ненадання згоди на обробку персональних даних має наслідком відмову в наданні послуги чи доступі до інформації. Як приклад, іноді суб'єкт даних змушений надати згоду для уникнення на вебсайті блокуючих вікон, розблокування яких можливе тільки після надання згоди на обробку персональних даних. Якщо особа не матиме реального вибору, згода не вважається такою, яка надана вільно і відповідно вона буде отримана незаконно.

У країнах Європейського Союзу вже усталена практика щодо накладення штрафів за порушення умови добровільності надання згоди. Наприклад, наглядовий орган Фінляндії наклав штраф у розмірі 8500 євро на видавця спортивного журналу за порушення вимог щодо прямого маркетингу – здійснення автоматизованих дзвінків підписникам без їхньої згоди. У процесі розслідування було виявлено, що умови передплати журналу включали вимогу погодитись на прямий маркетинг, і якщо підписник відмовлявся надати таку згоду, журнал не можна було передплатити. Наглядовий орган констатував порушення Загального регламенту про захист даних (GDPR), оскільки спосіб отримання згоди не відповідав вимогам останнього: згода, отримана разом із підпискою, і поставлена в залежність від прийняття умов договору, не відповідає критерію добровільності для цілей прямого маркетингу.

Натепер в Україні ще не до кінця сформований механізм отримання добровільної згоди на обробку персональних даних. Проект Закону України «Про захист персональних даних» пропонує не вважати згоду вільною якщо: 1) суб'єкт

персональних даних знаходиться у залежному чи підпорядкованому становищі щодо контролера, якому надається згода; 2) у суб'єкта персональних даних немає вільного вибору або немає можливості відмовити в наданні згоди або немає можливості відкликати раніше надану згоду, без настання негативних наслідків для себе; 3) у суб'єкта персональних даних відсутні альтернативні шляхи реалізації своїх прав та законних інтересів, доступу до певних товарів, послуг, соціальних благ тощо, без надання ним згоди на обробку своїх персональних даних; 4) вона не передбачає окремого дозволу суб'єкта персональних даних на окремі види обробки персональних даних, незважаючи на те, що такий дозвіл є необхідним за індивідуальних обставин [4].

Друга вимога щодо згоди – це її *конкретність*. Конкретність означає, що особа, яка дає згоду на обробку, повинна чітко розуміти, для яких саме цілей її дані використовуватимуться. Згода повинна бути однозначно сформульована, щоб уникнути непорозумінь чи двозначностей. Інформація про обробку даних має бути конкретно й деталізованою, щоб власник персональних даних міг свідомо прийняти рішення.

Згода має бути надана для конкретної мети чи для конкретної операції, а не для будь-якої іншої або взагалі невизначеної операції з обробки даних. Якщо обробка персональних даних має більш як одну мету, згода має бути надана для кожної з цих цілей. Обробка з декількома цілями може викликати додаткові труднощі, оскільки не завжди можна заздалегідь знати, які операції з обробки фактично відбудуться, і тому згода, надана в певний момент часу, буде обмежена конкретними параметрами, встановленими на момент надання згоди.

Для прикладу, при отриманні згоди суб'єкта даних на обробку імені, прізвища, номера телефону та електронної адреси для цілей надання освітніх послуг, отримувач персональних даних не має права використовувати їх для надсилання реклами, оскільки суб'єкт даних свою згоду щодо цієї цілі не надавав. Нова ціль (мета) обробки – нова згода суб'єкта даних.

Ще однією вимогою щодо згоди є її *інформованість*. Під інформованою згодою на обробку персональних даних варто розуміти добровільне, компетентне прийняття особою рішення про обробку її персональних даних, яке ґрунтується на одержанні нею повної, об'єктивної й всебічної інформації стосовно майбутньої обробки персональних даних.

Отримувач даних повинен забезпечити суб'єкта даних всією необхідною інформацією про всі деталі обробки персональних даних суб'єкта даних. Водночас таке інформування повинно здійснюватися мовою, зрозумілою для суб'єкта даних, а також у формі, яка б надала можливість останньому зрозуміти, як обробка персональних даних може вплинути на нього.

Законодавство безпосередньо не визначає вимоги до інформації, яка має бути надана суб'єкту персональних даних, можна вважати, що вона повинна бути необхідною, доступною, достовірною та своєчасною. Необхідною інформацією щодо обробки персональних даних слід вважати тоді, коли вона містить відомості

про: 1) суб'єктів (володільця чи розпорядника персональних даних, їх місцезнаходження або місце проживання (перебування); третіх осіб, яким передаються його персональні дані); 2) об'єкт (склад і зміст зібраних персональних даних); 3) суб'єктивні умови (права, визначені законом, мету збору персональних даних); 4) об'єктивні умови (джерела збирання, місцезнаходження своїх персональних даних; умови надання доступу до персональних даних; механізм автоматичної обробки персональних даних; які дії з персональними даними передбачатиме їх обробка; скільки часу персональні дані зберігатимуться у володільця). Доступність інформації вказує на два елементи: 1) зміст її повинен бути доступним для розуміння особою, яка не є спеціалістом у сфері законодавства про захист персональних даних; 2) інформація повинна подаватись у наочній формі, доступній для сприйняття суб'єктом персональних даних. Достовірність інформації вказує на те, що вона повинна відповідати дійсності та не вводити суб'єкта персональних даних в оману. Своєчасність такої інформації означає, що вся необхідна інформація повинна бути надана суб'єкту персональних даних у момент запитування згоди на обробку його персональних даних [7, с. 60].

Проект Закону «Про захист персональних даних» визначає, що згода суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних вважається інформованою, якщо до її надання або на момент її надання суб'єкт персональних даних був поінформований про: 1) підставу, мету, вид обробки його персональних даних; 2) персональні дані, які підлягають обробці; 3) контактні дані контролера: постійне місце розташування та засоби зв'язку з ними у обсязі, який дозволяє суб'єкту персональних даних ідентифікувати такого контролера та оператора та безперешкодно зв'язатися з ними; 4) права, передбачені законодавством у сфері захисту персональних даних, та способи їх реалізації; 5) будь-яку іншу інформацію, необхідну для забезпечення чесної та прозорої обробки персональних даних [4].

Для того, щоб згода була визнана *однозначною*, заява або чітка ствердна (підтверджуюча) дія суб'єкта даних не повинні залишати жодних сумнівів щодо наміру суб'єкта даних надати згоду на обробку персональних даних. Це означає, що особа, яка дає згоду, повинна чітко і недвозначно висловити своє погодження на обробку своїх даних. Іншими словами, згода не повинна містити жодних невизначеностей. Очевидним є те, що згода походить від конкретного суб'єкта персональних даних [8, с. 120–121; 9, с. 30].

Реалізація принципу «однозначності згоди» передбачає певні технічні вимоги, які повинні реалізовуватися отримувачем даних. Зокрема, йдеться про те, що згода повинна отримуватися тільки, наприклад, шляхом проставлення певної відмітки у відповідному вікні в рамках вебсайту, якою б підтверджувалася згода на обробку персональних даних, або ж надання будь-якої заяви чи підписання окремого документа. Водночас мовчання суб'єкта даних, бездіяльність суб'єкта даних, автоматичне заповнення клітинок позначками або проставлення відміток (pre-ticket boxes) відповідно, не слід вважати діями, які констатують надання згоди суб'єктом даних на їх обробку.

Висновки. Згода на обробку персональних даних, надана власником персональних даних, є основною законною підставою для їх збирання та зберігання. Згода на обробку персональних даних, яка надана з урахуванням всіх основних вимог, таких як добровільність, конкретність, інформованість та однозначність її отримання забезпечує прозорість процесу обробки даних, який здійснюється з повагою до приватності та гідності власника даних.

Перелік використаних джерел

1. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. Ст. 481.
2. Роз'яснення до Типового порядку обробки персональних даних. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001715-14#Text> (дата звернення: 28.03.2025 р.)
3. Загальний регламент із захисту персональних даних Європейського Союзу (GDPR) № 2018/1725. URL: <http://aphd.ua/gdpr-ofitsiyniyi-ukranskyi-pereklad> (дата звернення: 28.03.2025 р.)
4. Проект Закону України «Про захист персональних даних». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4065-20#Text> (дата звернення: 28.03.2025 р.)
5. Головацький Н. Т. Прозорість та згода як основні принципи захисту персональних даних в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 83: частина 2. 2024. С. 178–184.
6. Постанова Вінницького апеляційного суду від 24.06.2024 року у справі № 127/13877/19. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90109587> (дата звернення: 28.03.2025 р.)
7. Бем М., Городиський І. Захист персональних даних: правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник. Київ: «К.І.С.», 2021. 157с.
8. Borghi M., Ferretti F., Karapapa S. Online data processing consent under EU law: a theoretical framework and empirical evidence from the UK. *International Journal of Law and Information Technology*. Vol. 21. № 2. 2013. P. 109–153.
9. Явор О. А., Піддубна В. Ф., Рубан О. О. Правові проблеми захисту персональних даних неповнолітніх осіб відповідно до вимог вітчизняного законодавства та вимог GDPR. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. № 3(25). 2023. С. 23–34.

References

1. Pro zakhyst personalnykh danykh: Zakon Ukrainy vid 1 chervnia 2010 r. № 2297-VI. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2010. № 34. St. 481.
2. Roziasnennia do Typovoho poriadku obrobky personalnykh danykh <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001715-14#Text> (data zvernennia: 28.03.2025 r.).
3. Zahalnyi rehlament iz zakhystu personalnykh danykh Yevropeiskoho Soiuzu (GDPR) № 2018/1725. URL: <http://aphd.ua/gdpr-ofitsiyniyi-ukranskyi-pereklad> (data zvernennia: 28.03.2025 r.).
4. Proekt Zakonu Ukrainy «Pro zakhyst personalnykh danykh». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4065-20#Text> (data zvernennia: 28.03.2025 r.).
5. Holovatskyi N. T. Prozorist ta zghoda yak osnovni pryntsypy zakhystu personalnykh danykh v Ukraini. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriiia Pravo. Vypusk 83: chastyina 2*. 2024. S. 178–184.

6. *Postanova Vinnytskoho apeliatsiinoho sudu vid 24.06.2024 roku po spravi № 127/13877/19.* URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90109587> (data zvernennia: 28.03.2025 r.).

7. Bem M., Horodyskyi I. *Zakhyst personalnykh danykh: pravove rehuliuвання ta praktychni aspekty: naukovo-praktychnyi posibnyk.* Kyiv: «K.I.S.», 2021. 157 s.

8. Borghi M., Ferretti F., Karapapa S. *Online data processing consent under EU law: a theoretical framework and empirical evidence from the UK.* *International Journal of Law and Information Technology.* Vol. 21. № 2. 2013. S. 109–153.

9. Yavor O. A., Pidubna V. F., Ruban O. O. *Pravovi problemy zakhystu personalnykh danykh nepovnolitnikh osib vidpovidno do vymoh vitchyznianoho zakonodavstva ta vymoh GDPR.* *Journal «ScienceRise: Juridical Science».* 2023. № 3(25). S. 23–34.

ОДОВІЧЕНА Я. Згода на обробку персональних даних та порядок її отримання.

Стаття присвячена всебічному аналізу поняття «згоди» на обробку персональних даних та порядку її надання. У дослідженні здійснюється порівняння поняття «згоди» на обробку персональних даних, які містяться в нормативно-правових актах. Приділено увагу аналізу обов'язкових ознак згоди на обробку персональних даних. Визначено судову практику щодо добровільності надання згоди та розуміння, власником даних, мети, строку та об'єму наданих персональних даних.

Ключові слова: персональні дані; захист персональних даних; обробка персональних даних; згода на обробку персональних даних.

ODOVICHENA Y. Consent to the processing of personal data and the procedure for obtaining it.

The article is devoted to a comprehensive analysis of the concept of «consent» to the processing of personal data and the procedure for its provision as one of the key elements of protecting the right of an individual to privacy and non-interference in personal and family life.

The study compares the definition of «consent» to the processing of personal data according to the Law of Ukraine «On the Protection of Personal Data», the draft Law of Ukraine «On the Protection of Personal Data», the General Data Protection Regulation (GDPR) and the Model Procedure for the Processing of Personal Data. It is emphasized that these definitions are quite similar and boil down to understanding consent to the processing of personal data as a free, clear, informed and unambiguous expression of the will of the subject of personal data, expressed in the form of a statement and/or a clear affirmative action by which he allows the processing of his personal data.

The author pays attention to the analysis of the mandatory features of consent to the processing of personal data, such as voluntariness, awareness, unambiguity and specificity.

It is also noted that in Ukraine the mechanism for obtaining voluntary consent for the processing of personal data has not yet been fully developed in such a way that failure to provide consent would result in a refusal to provide a service or access to information.

Particular attention is paid to the forms of obtaining consent, including traditional written forms and modern electronic means that are actively used on digital platforms. In particular, consent can be provided in writing, in electronic form when visiting a website or using an electronic information system, by selecting the appropriate technical settings in the website interface, operating system, software or mobile application, or through other affirmative action or behavior.

The article also outlines the problems and challenges associated with ensuring compliance with the legal procedure for obtaining consent for the processing of personal data. The case law on the voluntariness of consent and understanding, by the data owner, the purpose, term and volume of personal data provided is examined. It has been determined that compliance with the procedure for obtaining consent for processing from the owner of personal data encourages the creation of a more trusting relationship with the subject to whom such data is provided. This, in turn, guarantees the responsible use of personal data and allows individuals to control the information provided about themselves.

Key words: personal data; personal data protection; personal data processing; consent to the processing of personal data.

**Редакція фахового загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного журналу «Слово Національної школи суддів України»
запрошує бажаючих опублікувати власну наукову статтю в журналі.
ПУБЛІКАЦІЯ СТАТЕЙ БЕЗКОШТОВНА!**

**Періодичність виходу – 4 рази на рік.
www.slovo.nsj.gov.ua**

**Засновник/суб'єкт у сфері друкованих медіа
НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА СУДДІВ УКРАЇНИ**

Заснований 3 травня 2012 року

Реєстраційне свідоцтво серія КВ № 19048-7838Р

**Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа
Рішення Національної ради України з питань
телебачення і радіомовлення № 25
від 31.10.2023 року. Індикатор медіа – R30-01938**

**Включений до переліку наукових фахових видань
України**

**Наказом Міністерства освіти і науки України
від 14.05.2020 року № 627 внесений до категорії «Б»**

**Розміщення на сайті Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського**

**Журнал зареєстровано
в бібліометричній базі даних Google Scholar**

**Адреса засновника/суб'єкта у сфері
друкованих медіа**

**вул. Жилинська, 120А, м. Київ, 01032
тел.: (044) 597-09-28, e-mail: metod.vrj@ukr.net**

**© Національна школа суддів
України**

Видається

чотири рази на рік

Головний редактор

Юрій Волошин

Шеф-редактор

Микола Оніщук

Відповідальна за випуск

Оксана Шамрай

Редактор

Ольга Кузьміна

Дизайн та верстка

Лариса Сердюк

Віддруковано:

ТОВ «505»

Адреса

**м. Житомир,
вул. М. Бердичівська, 17а
тел.: +38 (063) 101-22-33,**

**e-mail:
polygraphyinz@gmail.ua**

**Свідоцтво про внесення
суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
видавців, виготівників
і розповсюджувачів
видавничої
продукції України
серія ДК № 5609
від 21.09.2017**

**Рекомендовано до друку Науково-методичною радою Національної школи суддів України
(протокол № 3 від 25.07.2025 року)**

**Підписано до друку 25.07.2025 року. Формат 70х100/16. Папір офсетний.
Тираж 350 прим. Зам. № 696**